

RENAIXEMENT

ADHERIT A LA UNIO CATALANISTA

SURT ELS DIJOUS

VOLEM

La llengua Catalana amb caràcter oficial per totes nostres relacions inclús amb el Poder Central.

Corts Catalanes, per estatuir la legislació civil i per el règim intern de la Nacionalitat Catalana i per a ser arbitres de nostra administració.

Que siguin Catalans quants a Catalunya desempenyin càrrecs públics.

Fixar contribucions e impostos per contribuir als gastos generals de l'Estat en la proporció que correspongui a Catalunya.

Supressió de quintes o lleves i facultat de poder contribuir a la formació de l'exèrcit de l'Estat espanyol per medi de voluntaris o diners.

Essent Nacionalista l'acció que al nostre poble realitza la Unió Catalanista, tenen el dret i el dever de cooperar-hi tots els Catalans moguts per les aspiracions del nacionalisme Català, qualsevulga que siga llur pensar i sentir en matèries **religioses, polítiques o socials**.

ALS "HIDALGOS" D'OFICI

TOtes les baixeses, totes les infamies, tot lo execrat per denigrant i rastrear per els homes qual actuació es sempre la fidel expressió d'una noblesa d'ànima, forçosament en aquest món, han de tenir els seus campions.

Educadora de multituds, apostolat de la veritat, per propia dignitat s'havia tingut, i es té encara, la missió del periodisme.

Fins avui, per a ésser periodista, ver periodista, calia ésser honrat, ésser educat i ferm possessor de totes les virtuts dignificadores, que fan de la ploma instrument de lluita, la lleal espondidora de les nobleses de l'ideal.

La lluita esdevindrà agressiva, fortament agressiva, però sempre amb respecte; les plomes sostenidores d'ella, enmudiran davant quelcom que la més ínfima noció del deure de l'home, ens fa sagrat.

Aquesta és i ha estat la tònica de la nostra premsa que sempre ha tingut, malgrat alguns instants lo crú de la lluita se hi hagi prestat, la noblesa suficient per a descobrir-se respectuosa al record dels que foren, per enemics implacables que haguessin sigut durant sa vida.

Per a trencar aquesta tradició de les plomes de la terra, ha calgut, i això sí que convé recalcar-ho, car és un orgull nostre, que caigués a casa nostra, en aquesta Catalunya sagrada de nobleses, i com nova plaga d'Egipte, una

taifa de gent forastera, plena de fam i de misèria per a que amb ses plomes mercenàries la trenquessin, oblidant tot respecte a la Terra que'ls deixa viure i trencant tota llei fan befa i escarni de tot lo humà i de tot lo diví.

No contents d'haver exercit la més baixa de les accions, la delació, llencen avui, a l'escalf de quatre bofetades aplicades a les seves galtes, damunt la memòria de llur víctima, de l'inoblidable patrici En Lluís Manau i Avellanet, tota la bilis verinosa i repugnant de que és capaç una ploma servil i de qual prosa, amb gest de dignitat rebutjarà la paternitat, la més esqueixada dona de burdell.

Si l'amic anyorat mancà o no mancà a la llei no és pas ara temps de discutir-ho, però sí que una volta més havem de dir que la delació, exercida en aquells temps i sempre per els *hidalgos señores* de «El Liberal», ha sigut, és i serà l'arma preferida i exclusiva dels covarts i dels impotents.

Caigué la justícia damunt l'entranyable company que tots plorem, complí aquest la condemna i en aquest compliment hi trobà la rehabilitació necessària si es que davant la gent de Catalunya la hagués necessitada.

I aquell home que llavors més que mai estimàrem, que fins avui encara ens enorgullem de haver-nos honrat amb sa amistat, és digne de

que sa memòria sia respectada, per *hidalgo y noble* que se sia, sens tenir ningú cap dret a insultar-la baixa i covardement des de les planes d'un diari.

L'hidalguia, aquest mite etern guia dels passos de certs pobles, la noblesa que de virtut gairebé els seus explotadors han fet esdevindre repugnant defecte, car s'ho ha fet patrimoni seu lo més despreciable de la societat, no són pas els títols que un s'abroga ni els rancis pergamins els que les donen, sinó els actes i les accions quan aquestes s'inspiren en la veritat i la justícia.

L'home que insulta, l'home que delata i es befa públicament de la sagrada memòria del digne ciutadà, víctima de la seva criminal acció, i ho fa amagant la cara sots un editorial i per lo tant sens firma, és senzillament en la nostra terra, un covart, i si ho firma, és també covart en quant succeeix al delator.

Si les infectes plomes de «El Liberal» al llençar el seu odi damunt la memòria del qui fou en vida Manau i Avellanet ho han fet per a treure's la cuissor d'unes bofetades, han errat el camí, com també s'han errat si han cregut que la seva indignació havia de quedar sens rèplica, perquè encara queden mans honrades prou capaces per a estampar les quatre barres a la cara del mercenari *hidalgo* que covardement ha befat la memòria d'aquell digne ciutadà quan el record tan sols li hauria hagut de fer caure la cara de vergonya.

Pública ha sigut la ofensa, pública exigim la reparació, en el ben entès que si la covardia de l'*hidalgo i noble* autor li impideix descobrir-se, a RENAIXEMENT li sobren medis de trobar-lo encara que s'hagi amagat entre el *montón inmenso de sus rancios pergaminos*.

I prou per avui.

Per Mossèn Cinto

La subscripció per al monument a mossèn Cinto, és oberta en les nostres Redacció i Administració.

RENAIXEMENT demana el nom i una petita voluntat dels seus amics, per a posar-ho a les llistes.

Els qui sien de fora Barcelona poden enviar-nos la quantitat en segells de correus.

Esguards

«...El comte de Romanones és prou viu, coneix prou bé l'estat d'ànim dels elements autonomistes de Catalunya, per a exposar-se a les contingències d'abandonar el projecte de Mancomunitats.

A Madrid, desconexadors de Catalunya, s'enganyen si creuen que la calma d'avui, representa feblesa. Els directors del Catalanisme saben prou bé que costa frenar les impaciències de la massa, que no té, ni pot tenir, la serenitat dels que estan més en contacte amb la política. Si Catalunya se vegés enganyada, s'alçaria en protesta més ferma, més forta que la d'altres vegades, si no's llençava cap a camins més radicals, cap a desconfiances que tornarien el problema català a un estat per tothom perillós».

(De La Veu de Catalunya).

En la vida política de Catalunya—diem «política» en el mal sentit espanyol de la paraula—hi ha sols un ideal que fassi remoure els esperits i exciti els entusiasmes i arbori els sentiments: aquest ideal és la «candidatura triomfanta».

Heus-aquí un periòdic que passa dies i dies, no tant sols en el més complert oblid del sentiment patriòtic, sino en l'anatema als qui'l porten viu dintre de l'ànima: els qui'l canten i els qui l'exterioritzen. Ve que s'acosta el període electoral i tot el periòdic esdevé com una immensa oda: s'exalta «la nostra Terra» i el «poble de Catalunya» i quan s'escriu de Catalanisme, s'escriu amb lletra majúscula.

L'amor per la «candidatura triomfanta» fa fer totes aquestes coses. I com que'ls seus directors ja saben prou bé que al nostre poble no se'l conquesta amb doctrines i mètodes frets i sense ànima, es va a la lloanga i a l'afalag dels sentiments més íntims del seu esperit; i encarant-se amb l'enemic se l'amenaça amb «les impaciències de la massa» i amb el llençar-se a «camins més radicals» donant an el bon senyor Esteve qui llegeix el diari —i que en la seva vida no ha fet altra cosa «que llegir el diari»—la satisfacció de fer-li creure que ell és una força temible de la qual està pendent la sort de Catalunya. Ell ja pensa, per això, com és que poden haver-li endevinat la existència d'aquest alt valor que ni ell

mateix es coneixia, per que ell no ha assistit mai a cap acte patriòtic, ni mai s'ha sentit emportat a fer esclatar en un cant les seves ansies, ni contribueix directament—no contribuir directament, en el seu llenguatge, vol dir no contribuir-hi de cap manera—a cap empresa catalanitzadora; ell ha condemnat moltes vegades, a la colla d'aixelebrats que han portat el pànic de les càrregues de la policia a les seves passejades dominicals; pero com que aquest mateix diari que avui parla de les seves impaciències i de la seva energia, li ha aprovat sempre el seu pensar i obrar—o millor dit i «no obrar»—el bon senyor Esteve qui ha trobat que estava bé el calificar d'«himne de la impotencia» el cant que mena a la lluita, i d'entregar a la policia espanyola els joves qui cantaven a «La Lliga» l'himne nacional de Catalunya, es deixa d'inquirir, car té confiança amb el seu diari, i s'aixeca de la cadira disposat a donar, no el seu vot, sino la seva anima i tot, al qui li ha donat la benaurança de convence'l de que ell és capaç de fer quelcom i que del seu gest en depenen els futurs destins de Catalunya.

MAIG.

ENGLANTINES

CARLES DE VIANA

RETRAT

Ostenta el rostre d'ovoll allargat
d'un quadre dels cinc cèntils l'elegantesa;
li cau pel front amb una gran dolcesa
el cabell suaument despentinat.

Sos ulls blau-cel són d'un mirar tortat,
els llavis tristos d'una gran bellesa
i el perfil aguileny dóna ardidesa
a l'ample aristocràcia del posat.

Llibres de ciència i art li són entorn.
Tots l'aconsolen d'aquell greu sojorn
amb la sapiència de llur veu amiga.

Retut per l'egoisme de sa gent
el bon príncep veu clar en son present
tot meditant sobre l'història antiga.

AGNA CANALÍAS i MESTRES.

De la Moral i del Catalanisme

An En Josep Soriol

JO no sé què hi he vist, amic, en aquelles ratlles que vas publicar a RENAISSANCEMENT dies enrera. M'han semblat com un raig de llum en la fosca, com una nota de piano en el silenci i un noble i bell gest de revolta, contra aquesta passivitat que tots plegats consentim i que'ns portarà a descendre en una mena de «sumernage» moral que impossibilitarà tota acció patriòtica.

Jo no vui, i perdóem, posar al marge d'aquesta feva vehemència altament sincera, una petita perllongació; perquè jo crec que és necessari parlar-ne d'aquestes coses; perquè'l Catalanisme no té de defugir de rès, en l'ordre de les idees, ans al contrari, té d'ovirar-les totes, i més, aquelles que ja de sí, porten quelcom que és d'interès patri.

Aquesta rancia teoria de parlar de Catalanisme, superficialment, sens accentuar rès, consolidar rès, ni refermar rès, fa que molts colps, ni nosaltres, els que volem passar per estimar molt a Catalunya i a les idees nacionalistes, no tinguem esma per a parlar de coses que afecten a lo més viu de nostre poble.

Feina llarga, llarguíssima, és aquesta, i petit i insignificant per a parlar-ne, qui aquestes ratlles escriu; mes, aquesta fonda corrent d'immoralitat, que porta en sí l'englobament de tota decadència, és motiu sobrer per a que, sigui qui sigui, hi posi barrera ferma, infranquejable a tota escomesa de la degradació invadent.

I humilíssima opinió meua és, que tenim d'ésser nosaltres, els joves catalanistes, per patriotisme i per sentiment d'humanitat, els que devem haver d'oposar-nos an aquest devassall de vici, genuïnament castellà, que temps ha invadeix la Terra Catalana.

Jo crec que, en la nostra reconstrucció nacional, hi han d'intervenir tots, absolutament tots aquells elements necessaris a l'obra definitiva. Però tots ells, rigorosament han d'ésser elements sans, que vivifiquin i remoguin en ansies de lluita i de vida, l'esperit de la Patria; mai, però mai, els elements infeconds, que de sí, ja són un veritable perill amb el sol contagi. Paral·lel an aquest cas, podríem dir del còs col·lectiu de la Patria, talment com del

còs humà. L'home sà i fort, és l'home d'esperit noble, d'ànima serena i pura. Per xò els elements que exerceixen la vida llur, són sans i bons, —i no ho són pas, els de l'individu perversit qui té la naturalesa viciada i que degenera moral i físicament.

Com Juvenal podríem dir allò de *Mens sana in corpore sano*.

Veritat que hi ha naturaleses lasses, decaigudes físicament, que enclouen ànimes d'un esperit tan gran i pur, i d'una noblesa de sentiments tan excel·lent, que són l'admiració dels seus contemporanis; hi ha cervells preclars i d'alta erudició en cassos malalticos; voldria recordar la venerable figura d'En Joan Maragall en sa darrera època, talment que aquell Sabí de Arana Goiri, apòstol del nacionalisme basc; el nostre entranyable doctor Robert i ara mateix la pensa privilegiada de l'Ildefons Sufiol; sens precisar altres que reclosos, lluny de tot moviment humà, aparentament, estudién i treballen en el silenci o bé barrejats en el dolor, aquest penosíssim dolor que la societat rellega.

Me refereixo, doncs, an aquells que còs i esperit són degenerats per tota concupiscència, —regoneixent, emprò, l'inculpabilitat d'aquells altres a qui l'estat social seu, els condemna quasi sempre, —sovint inevitablement, —a una vida misèriosa pel còs, i indigenta per a son intel·lecte.

Anar contra la degradació de nostra raça, és una obligació per el Nacionalisme Català.

Les idees veritat, són les idees prenyades del més alt sentit d'humanitat. El Nacionalisme, carn i sang de la col·lectivitat humana, no pot defugir del més noble dels humanismes, al contrari, té de cercar-los, donant solució o ajuda an els conflictes i tribulacions de la raça.

Si no fos aixís, el nostre Catalanisme, esdevindria un ideal abstracte; sens ànima; lluny de la sentimentalitat i dels dolors, apropant-se i confonent-se amb les velles idees, tot senectut, corrompudes i antihumanes.

Per això els ideals del Nacionalisme Català, —opinió meua, que de pas sigui dita — igual que'ls demés, s'atancen més a les orientacions esperitualistes, que al xorc materialisme.

Jo no comprenc cap humanisme que materialitzi l'ànima. Aquesta és separada completament de tota matèria exterior. Materialitzar-la, considerar-la cosa integrant de l'organisme humà, és negar, sens raó, lo més meravellós de l'existència de l'home.

Si des del punt de vista purament físic, és innegable que les malalties degeneratives són greus, molt greus, quan se refereixen a l'ànima són doblement greus: horribles, tant si's refereixen a l'individu com an els pobles.

Quan un poble s'ha del tot perversit anímicament, ja no solament és un poble degenerat, sinó que ja ni pensa en regenerar-se.

Parlin com a resultat i confirmació, les innumbrables revistes i llibres de patologia mental i estudis fisiològics d'abdós sistemes.

Heus-ho-aquí perquè nosaltres, joves catalanistes, «seguidors d'aquesta religió que's diu Nacionalisme» —com ens va dir l'il·lustre doctor Martí i Julià—nosaltres fem de practicar l'austeritat en totes les coses de la nostra vida catalana, car en el gran triomf lliberatiu —anc que devegades sembla que no,—és sempre, sempre dels austers.

Potser algú ens tornarà a dir allò dels *sentimentals*; mes nosaltres fem la nostra via, tot abominant de la gent regularitzadora, dels sens-ànima, dels que mig cínica i vergonyosament ens honren senyalant-nos amb el dit tot dient:—Mireu-se'ls els *cuatro locos*.

I per això, a tu amic, qui com jo, participes d'aquesta noble bogeria, t'endrego aquestes ratlles.

DANIEL CARDONA.

ELOGI D'UNA FIGUERA

SONET

Mig per mig de l'era
i'l farratginal
la vella figuera
s'aixeca triomfal
entre la foguera
del sol estival
i la polsaguera
del camí reial.

Aucells... vianants...
tothom s'hi atura
per heure, gormants,
la fruita madura,

i sempre'n té més
de tant bona que és.

MOSSÉN ANTONI NAVARRO.

CANT A LA LLUM NOVA

A mon germà Serafi

Estel de l'alba, puríssim;
igneia rosa d'Orient:
per què avui ton brill bellíssim
així atrau mon sentiment?

Precursor que ets de l'aurora,
fas enrrera els nocturns vels;
l'estelada, somniadora,
borrant, de clarò, en els cels,

adormint-la en la poesia
d'aquesta hora matinal...
Missatge d'alegria!
Estrella, flor divinall

Amb quins raigs de llum me parles?
què hi reflexes en mon cor?
per què aixís me fas gosar-les
tes exquisiteses d'or?

Estrella, amiga, amorosa,
quin dia, avui, es per mi?
Il·lumina'm, pietosa,
aquest full del meu destí;

del meu llibre de la vida;
d'aquesta existència humil;
que és pel ver Amor ferida,
qui l'ha feta ben subtil.

—Si demano a la poesia
els seus raigs consoladors,
ja esteng la mirada, pia,
sobre aquest món de dolors.

Mon cor se troba semblança,
essent d'amor amarat,
amb tu, Estrella de bonança,
voltada de claretat.

Jo voldria, enamorada,
tot el món fer resplendir
d'alegria benhaurada,
del més alt pensà i sentir.—

Si mon cor, oh estel puríssim!
dugués clarors de cel blau;
si parlés, com tu, eix bellíssim
llenguatge d'amor i pau;

i al ser humà deixondia
quan és retut pel dolò,
i a sos ulls apareixia
una llum de redemció

al parlar-li de Bellesa,
dels altíssims pensaments,
d'aqueixa grandò incompresa,
més enllà dels elements:

d'això que enlaire 'ns inclina
la vista, l'aspiració
més profunda, més divina
que és de nostra possessió;

retornant els subtilíssims
àtoms d'albor celestial,
musica o versos dolcíssims,
tota forma esculptural;

o de la gloriosa ciència
capdals manifestacions
de Déu, suprema potència;
soperbes realitzacions

d'aquest ser humà, que passa,
amb el divinal segell
en son front; l'ànima, laça,
de la mort fins al dintell...

elaborant eixa immensa
vida del món; el seu còs,
igual que la humana pensa,
treballant sense repòs;

marcant la petja dels segles
que llança l'Eternitat;
anhelant més altes regles
menant la Moralitat...

Si aquest reflexe'm portessis
amb les matinals clarors;
i benigna m'inspirassis
cants de bellesa i dolçors...

Oh, estrella d'íamantina,
què feliç fóra 'l cor meu!
Flor sideral, matutina:
me'l dus aquest dó de Déu?

LA CATALUNYA HEROICA

ELS SETI I BLOQUEIG DE BARCELONA-1713-1714

Del 26 de setembre al 2 de octubre de 1713

Dia 26 de setembre

Sense interrupció, disparà Montjuic contra les vessants de la muntanya i quarter de Sans.

L'enemic intentà diverses vegades, endur-se'n la fusta i teules de les cases destruïdes, qual cosa evitaren des de la Plaça amb certer foc.

Dia 27 de setembre

Poc fou el foc que per abdues bandes es feu en aquest dia; únicament es dispararen quelques canonades contra el fortí construït per l'enemic a vora'l mar. També en idèntica proporció se feu foc contra el lloc La Granota, on s'hi havia concentrat un fort destacament castellà.

Dia 28 de setembre

L'enemic, per al qual devien ésser de gran necessitat els materials de les cases enrunades, aconseguí apoderar-se de part del mateix, no sense que ho pagués amb la vida de alguns dels seus soldats. A la tarde s'observà que's preparava un atac contra els bagatges que's dirigien a la ciutat. Per a evitar-ho sortiren de la plaça un escamot de voluntaris als que apoiaven alguns fusellers i genets.

En pocs moments s'entaulà un lleuger combat que anà augmentant en importància per els reforços que paulatinament rebien abduos combatents. Les bateries de Gràcia i la del Baluart dels Tallers i Sant Antoni, prengueren part en l'acció que s'allargà fins a ben fosc.

Se registrà en aquesta acció el fet de trenta voluntaris de peu i altres tants de cavalleria

que aconseguiren trencar la línia enemiga entre Gràcia i Mas Guinardó i malgrat que foren violentment combatuts, retornaren a Barcelona sense la més ínfima pèrdua.

El Concell de Cent acordà que'ls assessors i administradors de la ciutat, entenguessin en tots els delictes comesos per soldats pagats per la ciutat, donant-ne coneixement al General en Quefe. També s'acordà en aquest Concell, que el Conceller en Cap usés aquest títol i el de coronell en lloc del de Governador de la plaça.

S'ordenà se facilitessin 1,800 estaques demanades per el General en Quefe.

Se feu pública la suma obtinguda a conseqüència dels inventaris realitzats, essent de 24,224 lliures, 2 sòus i 5 diners i la plata 13,384 unces i 8 argents.

En aquest dia el general Villarroel, remeté a l'Emperador, una llarguíssima exposició de l'estat de la plaça. En el curs d'aquesta missiva hi ha uns calurosos elogis de la població civil de Barcelona. També es parla en ella de alguns projectes, entre altres el de la formació de l'escuadra per a foragitar del mar a l'enemic. El general Villarroel acabava la seva patriòtica exposició amb la següent parrafada que copiem al peu de la lletra: *Hay falta de Oficiales y Generales, y del que debe mandar en Gefe, porque mis talentos y experiencia tienen conocida limitación, y sería delito, impropio de mis obligaciones dilatar esta tan precisa circunstancia, para que V. M. C. se digne en el caso de atender al universal consuelo de estos vasallos, tener en cuenta mi insuficiencia, no pocos años, quebrantada salud y cortedad de medios, y que estas importancias piden, General que tenga todo lo que á mi me falta.*

Dia 29 de setembre

Repetint l'enemic les seves excursions a les cases derruïdes, sortiren els fusellers que estaven amagats a la casa Mercader, establint-se un renyit combat en el qual hi prengué part més tard, el regiment de Sant Miquel.

A la tarde es vegé arribar al campament castellà un comboi procedent del saqueig del Monestir de Mont-Alegre.

Dos esquadrons enemics que intentaren atacar, l'un per La Granota i l'altre per la Creu Coberta, es vegeren obligats a reduir-se a les seves trinxeres, fins a les quals foren perseguits per els voluntaris.

A la nit l'enemic reprengué els seus atacs contra Santa Madrona, confiant sens dubte, en sorprendre a la guarnició, i per a qual objecte amb el fi d'atemoritzar-la, a l'arribar prop del convent, feu una descàrrega general. Però els fusellers de la guarnició respongueren simultaniament, mentres que alhora eren disparats multitud de coets i altres focs d'artifici a qual minsa resplandor fou descobert l'enemic, sobre'l qual, Montjuic disparà amb tant acert i seguretat que l'obligà a fugir precipitadament, deixant bon nombre de morts i ferits en poder nostre.

Fou nomenat Comissari de preses En Magí Baixeras, al qui se li regonexien alts mèrits per haver-se distingit com a valent en el seti de 1697 en el qual prengué part amb el càrrec de capità.

Dia 30 de setembre

Abans de fer-se de dia s'oïren diverses cries en el camp contrari. Des de Mas Guinardó, Sant Martí i Gràcia hi respongueren els francesos. Un cop fou de dia, quealcunes tropes enemigues iniciaren un atac a la muntanya de Montjuic, que no passà d'un simulacre, doncs únicament es batiren les avançades.

En canvi els forts mantingueren vivíssim foc. Més tard l'enemic atacà novament les avançades de la plaça, en ajuda de les quals sortí el coronell En Pere Vinyals comanant un dels seus esquadrons, amb el qual protegí la retirada dels primers, que's verificà amb ordre complet i sense cap pèrdua.

En el Concell de Cent se llegí una llista dels habitants que no prestaven servei en cap guarda, ni estaven allistats a la Coronela. El nombre d'aquests se trobà de 2,713 homes els quals foren dividits en quatre cossos des-

tinats a defensar els llocs de Capella de Marcús; Santa Maria, Seu i Pi; Sant Pere i Sant Miquel; Sant Just i Arrabal.

Dia 1.er d'octubre

Celebrant en aquest dia el seu l'Emperador Carles III, se vestí Barcelona de rigurosa gala, celebrant-se un banquet presidit per el Celler en Cap i el general Villarroel, i en el qual hi assistiren la noblesa, generals, oficials i totes les persones de distinció.

A la tarde es feren tres salves reials, disparant la plaça vuitantaquatre peces a Montjuic i als Baluards de Santa Eulària, Migdia, de les Llinternes, vella i nova, de Sant Francisco i de Sant Ramón. Disparà també la fuselleria dels guardes de Llevant, i tota la línia fins a Ponent, acabant en el castell.

Aquesta operació es repetí tres vegades, manifestant aixís a l'enemic la força amb que comptava la plaça. La que ocupava la estrada encoberta i la línia de comunicació junt amb les forces de la Coronela, sortiren comanades per el sargent major d'aquesta, En Fèlix Nicolau de Monjó, formant en diversos paraïges en nombre de 5,000 homes. Totes aquestes forces feren les tres salves amb bala.

Malgrat tot, no deixà de fer-se foc contra el campament castellà i principalment contra els seus llocs avançats.

A la nit, per a practicar una operació, sortí del port una petita esquadra composta de diversitat d'embarcacions.

Es publicà una crida per a que'l que tingués grans, els pogués portar als molins que en diferents llocs de la ciutat s'havien instal·lat.

Dia 2 d'Octubre

Montjuic i la Plaça prosseguiren el foc contra les bateries enemigues, responnent aquestes constantment contra els Caputxins.

Entrà al port un vaixell apressat a l'enemic, qual càrrega es valorà en 30,000 lliures.

La Junta 9.ª de Guerra, aconsellà que per a fer les estaques demanades per En Villarroel, se procedís a la destrucció del pont anomenat de l'Emperatriu, construït en 1666.

La Junta 36.ª manà pagar an En Sebastià Altabella 1,965 lliures i 10 sòus per 184 quintars i 2 robes de pólvora i ademés 300 peces de 8 an En Miquel Pujol a compte de 1,000 sabres.

Ensaig sobre l'Atlàntida

Llibre de J. Fornell.

AL venir-me a les mans per escaiença i obrir els fulls d'aquesta obra, tant rubleria de tecnicisme com de bon acert, vareig sentir-me l'esperit esperonat per un afanyós desig d'assaborir el fruit d'un treball digne, que havia de fer-me sentir l'admiració que porten en sí les coses grans; i, efectivament: les meves esperances, en restaren abundantament sadollades.

Aquest llibre, com ja anuncia l'títol llur, constitueix un estudi analític del gran poema lberic que en hores divinals generà la ment singularíssima del nostre Verdaguer, i està dedicat especialment a la aclaració de conceptes i passatges de difícil comprensió, a causa de l'extraordinària erudició que omplena gairebé per complert aquesta deu abundosa de veritable poesia, ensems que ve a ser una apologia de la seva part religiosa, desmesurada dels moltíssims detractors, que esguardaven amb ulls d'enveja la figura excelsa del poeta místic.

En Fornell, ha anat cercant calmosament la relació dels mites pagans que la tradició ha tramès als nostres temps, en el camp boirós de la mitologia, com qui cerca flors escullides entre l'espessor d'un bosc, per a fer-ne'l ramell literari que tant bellament ha sapigut presentar-nos. En l'exposició del fet geològic de la desaparició de la cèlebre illa Atlàntida—que donà nom i naixença al poema—submergida segons es suposa, dintre la profunditat del oceà atlàntic, cita raonades teories de Plató i altres il·lustres filòsofs, relacionades amb la discutida possibilitat de la llur existència, aportant ensems una infinitat de detalls sobre la situació geogràfica que ocupava en temps prehistòrics i demés fets interessantíssims que hi estan de mútua concomitancia. I finalment, per explicar-nos l'engendrament de moltes imatges, frases i pensaments poètics, fa referència molt acertadament i amb oportunitat a diferents fets bíblics, històrics i llegendes, consultant sovintment, els millors historiadors antics i contemporanis, encara que per l'extensió excessiva de detalls en certs moments, pert una mica l'interès que en altres, la concisió desperta amb la seva intensitat.

Amb la publicació d'*Ensaig sobre l'Atlàntida*, la bibliografia Catalana està actualment posseïda d'un exemplar valiosíssim, que per la seva interessant novetat intrínseca, ha vingut

ocupar-hi un lloc altament honorable de que estava mancada, ensems que amb la gran utilitat que prestarà als llegidors del monumental poema, farà acotar orgullosament les veus intencionades, que propagaven fruiciosament la seva incomprendibilitat.

JOSEP MACIÀ.

Funestes desviacions

ELS qui, de fa molt anys, venim dedicant totes les nostres energies treballant per la santa causa de nostra Catalunya, sense desertar de les fileres de la Unió Catalanista; els qui sense vacilacions de cap mena i en tot l'entusiasme de nostra joventut hem defensat constantment el Catalanisme del tot o res, hem de deplorar i sentir fonda pena, davant la desviació de moltíssims Catalanistes, els qui, malgrat s'ho diguin pomposament, la seva conducta no tant sols no respón a lo que hi ha dret a esperar de tot bon Català que porti arrapat a l'ànima el veritable sentiment de Patria, sino que, com a bons deixebles dels *constructius*, són els més fermes protectors de tot espectacle exòtic i per tant mantenedors de tot lo que ha contribuït i contribueix encara, a la descatalanització del nostre Poble.

I, és que els nostres polítics, de tant mirar cap a Madrid s'han oblidat de Catalunya; enlloc d'anar al Congrés de l'Estat espanyol amarats de la més gran Catalanitat demanant, exigint si fos precís, amb virilitat, amb aquella energia indomable tan propia de la raça Catalana, tot lo que de raó i justícia ens pertoca, cooperen pel contrari, a l'obra funesta de governants centralistes, d'aquells mateixos governants qui no deixen perdre ocasió sempre que se'ls presenta per a fer palesa demostració del seu desamor a nostra Terra; en comptes d'observar la més gran escrupulositat en totes les actuacions de la seva vida, per a millor honrar la nostra Patria, no reparen, els uns, en acceptar càrrecs de certes companyies financeres, les quals, moltes vegades, els obliguen, perquè qui paga mana, a fer obra anti-catalana; els altres reneguen i fins protesten ostensiblement moltes ocasions, de nostres expansions llealment patriòtiques, perquè això potser, podria ofendre les cortisanes orelles de quelcun *hidalgo* senyor; i tots plegats miren amb recel i menyspreu i fins, per què no

dir-ho? amb ira, totes nostres manifestacions del més pur Catalanisme.

Aquest mal exemple, per desgracia, molts Catalans, masses, l'han anat seguint inconscientment fins als moments actuals i fa pena i fàstic veure'ls ja desposseïts d'aquella fervorositat patriòtica que quan esclatava enèrgica i agressiva donava que pensar a la gent d'allà dalt, car ells, més que nosaltres, saben per experiència propia lo que significa la unió de tot un poble conscient quan, desenganyat de les eternes i falses promeses dels polítics centralistes, se redreça per a reclamar del poder tirànic lo que aquets constantment i en males formes li nega: la llibertat de la Patria.

Perrò veiem cada dia que molts que's van ten de vers Catalanistes, ignoren o fan veure ignorar, que és pitjor, existeixi la veritablement patriòtica «Associació de la Ensenyança Catalana» que tant treballa en prò de lo que'l seu mateix nom indica i que tant bé podria fer si tots els que's diuen defensors de nostra Patria, s'inscribessin com a protectors de la benemèrita Associació, encara que amb una modestíssima quota, prò es mostren molt esplèndids com a *buenos españoles* (bé es mereixen aquest calificatiu) quan se tracta d'assistir a una *corrida de toros*; no tenen un dia disponible per a fer acte de presència a qualque representació de Teatre Català, prò els en sobren per a donar vida amb sa assistència als espectacles de *género chico*, cafés concerts i en fi en tots aquells altres espectacles de procedencia forastera que constitueixen una vergonya per a Catalunya.

I, d'aquest afebliment de l'esperit Catalanista del nostre poble, ne volem fer responsables als polítics militants, especialment als de la *bien entendida*, an aquells autonomistes fins a cert punt, als dels blincaments d'esquena, als que troben (com els castellans) que *Els Segadors* és un cant funerari, an aquells que per assolir llurs fins (no els de Catalunya), consideren que tots els medis són bons fins els d'ajudar a la policia a descarregar llurs sabres damunt les nostres espatlles, arribant a l'extrem (segurament per a contentar als *hermanos* d'allà dalt) de condemnar tot allò que durant llur joventut havien defensat amb tant braó i entusiasme i ara, oblidant-se de Catalunya i de les primitives campanyes Patriòtiques, mercès a les quals el bon poble els colocà al lloc que ara ocupen, diuen com el personatge d'aquella cèlebre obra d'en Pitarra: primer és el partit que tot; ne volem fer responsables, sí, an aquells

que en mires pura i exclussivament partidistes, han sacrificat l'interés suprem de nostra volguda Patria i seguint els mateixos procediments de la política a la espanyola, pretenen fer un partit, no d'homes conscients, gelosos de la seva dignitat de Catalans, sino un remat d'homes masells, insensibles a les vergassades de la sangonera centralista i als quals no se'ls exigeix més que una cosa: anar a votar en dia d'eleccions; allavors ja són els més bons i els més dignes ciutadans, encara que durant tot l'any no's recordin més per a res, que existeixi Catalunya.

Hem dit i repetit molíssimes vegades que de Madrid no'ns en cal esperar res de bo i que tan sols nosaltres, els Catalans, pel propi esforç, podríem arribar a la consecució de nostres ideals redemptors, i afegim-hi ara: no conseguirà Catalunya la més petita engruna de Llibertat mentres certs polítics Catalans no desviïn els viarany, que'ls podria portar fins a la plaça d'Orient, és veritat, prò que mai els menaràn cap allà on podrien fer sortir el sol lliberador de Catalunya. Es hora ja de que de una manera franca i decidida es posin del costat de nostra Patria i actuïn com perfectes Catalanistes, puix del contrari, pensin que pot arribar un dia que obrint el nostre poble els ulls a la raó els demani comptes dels actes llurs, i si aixís arriba serà inexorable i'l pès de la justicia Catalana caurà damunt dels que, podent-lo portar pel camí de la Victoria, el condemnem a una situació d'oprobri i humiliació.

VICTOR BACH I CASTELLFORT.

CATALANS!

La ciutat de Balaguer vol commemorar el V.è centenari de la mort de la sobirania catalana amb la rendició del comte d'Urgell a Ferràn d'Antequera.

Per això demana la vostra cooperació, per a aixecar una fita remembradora, que sia, al ensems, penyora de futur retorn a la possessió de l'arrebassada sobirania.

Per a costejar aquest monument padró o làpida, en les nostres Redacció i Administració, la subscripció és oberta.

GARBELLANT

Homes, aquesta «Sociedad de Atracción de Forasteros» ens farà la mar de gracia. Està dirigida per homes que s'han dit Catalanistes i sembla que haurien de mostrar-ne una mica de tant en tant i sempre, començant pel títol; doncs bé, ens hem fixat moltes vegades amb el seu retol i entre totes les llengües no van tenir l'*acudit* de honorar-hi la nostra.

Si anessim a dir-los-hi a l'orella, prou ens donarien d'escuses; però, n'estem tan tips d'aquest plat, que ja no l'admetem ni de franc.

Tan mateix és una broma massa pesada això de fer-nos empassar el *sanyó Rodríguez* vulguis o no. Prou s'esclama ell que li fa mal no sé què i que la família i que'ls interessos particulars... i el fracàs grandíol—això darrer val a dir que no ho va esmentar ell—, però 'l ministre el va eternir tant, que no hi va haver més remei; es va convence i ja'l tornem a tenir sacrificant-se per nosaltres pecadors.

I, és una verdadera llàstima violentar amb un home tant corpulent, senyors, sobretot quan no n'hi ha cap necessitat, perquè, nosaltres planerament prescindiríem dels seus serveis i fins de tots els seus successors que deuen estar a l'aguait del *sacrifici* de bona gana.

Sense governador, ens governaríem d'allò més bé, si no'ns equivoquem.

La bona gent de Guadalajara, no sabem si en broma o en serio, han aixecat un monument al gran excelentíssim Comte de Romanones. Hem de creure que ho han fet de bona fè i la deua del bon gust no'ls ho retregui mai.

En aquest cas, suposem que hauràn tingut cuidado de posar-lo de mig còs—per amunt, s'entén—que de llarg a llarg, haurien hagut de menester molta pedra, amb tanta quantitat de sabata i el personatge encara hauria sigut més ridícol.

Es veu que serà anyada de bolets aquesta i fins n'hi van haver a la Rambla l'altre dia; el que és que s'els va quedar tots el director de *El Liberal*, aquell diari que per escarni dels

Catalans es pot publicar encara a la nostra Patria, alabant-se d'haver fet empresonar als Catalanistes, que deuen ésser un altre galó per arribar a «policia» boi tirant cosses.

Va trobar un Diaz-Reig de *El Diluvio* i li va ensenyar que un puny sobre una persona pot fer el seu efecte, sobre tot si la persona té la llengua bruta i no's recorda que a casa d'un altre lo menys que's deu fer és respectar les seves coses i llevar-se el barret mentres no se li dongui permís de posar-se'l.

Ja començaria a ésser hora de que'ls arguments forts triomfessin sobre dels caps flacs... i els delators desvergonyits!

Anem a parlar d'un «Día Patriótico» i la má'ns tremola pensant en aquell altre que encara belluga per l'entaforament del paper sellat.

Aquest va passar a Sant Boi del Llobregat el dia 21, que les despulles d'en Rafel de Casanova devien remourers i tot.

Lo més eternidor era 'l programa, del qual ne copiem aquest tros:

«Llevar nuestra cultura a los que, redimidos, como nosotros, por la sangre de Cristo, gimen más allá del Estrecho, bajo el yugo del Islamismo, es una idea nobilísima digna de la clásica hidalguía española, que viene a romper la interminable cadena de nimiedades en que se desenvuelve la política contemporánea.»

Pero, senyores de la *Junta*; *por la sangre de Cristo*; fassin el favor de fer més bona lletra i dir coses més dallonses; que no ho comprenen que'ls *samboyanos* són mereixedors de més sentit comú?

Miris: ja tenen sort que totes porten el «de» matrimonial, perquè de nosaltres no's podrien pas refiar de cap. Es pot ésser dòna, però abans de firmar un programa com aquell, val la pena de no firmar-lo mai ni en espanyol!

El «Mundo Gráfico» de Madrid publicà l'altra setmana unes fotografies de la pel·lícula «Últims dies de Pompeia» i a sota deia que s'exhibiria proximament a Espanya, la qual feia dies que s'havia estrenat a Barcelona.

Sembla una mena de consagració del separatisme, si un s'hi fixa bé!

NOVES

Demà passat dissabte, a les 10 de la nit, tindrà lloc a l'«Associació Nacionalista Catalana», (Caçador, 4, 1.ª; Plaça Sant Just) una reunió d'entitats d'Unió Catalanista per a tractar de la constitució de la nova Junta Permanent de la mateixa, que té d'ésser, en el Concell general, enguany totalment renovada.

L'interès que per a nosaltres, catalanistes de l'Unió, té la sotsdita reunió, queda sobrerament remarcat amb el sol anunci de la mateixa, per lo que preguem que si alguna entitat, tant de Barcelona com de fora, no hagués rebut la corresponent convocatoria, serveixi's assistir-hi, enviant-hi un delegat o representant a fi de que'ls acords que's prenguin tinguin la força necessaria per a que siguin profitosos.

* * *

Des d'aquesta setmana, es repartiràn en la nostra Redacció, a tothom que ho solliciti, les fulles setmanals de propaganda catalanista, que historiejant el seti de Barcelona en els anys 1713-14, venen publicant-se des de ja fa 10 setmanes, i que's reparteixen públicament per la nostra ciutat.

Ademés recordem a tots els catalanistes, que segueix oberta en les nostres Redacció i Administració, la llista de subscripció per a poguer multiplicar l'edició i propagar més profusament les gestes històriques dels nostres avant-passats.

* * *

Des del dia 1.ª de l'actual mes, la Unió Nacionalista Radical ha quedat instal·lada en el seu nou hostatge social, baixada de Santa Eulària, 3 i 5.

* * *

Per a commemorar el cinquè centenari de la rendició de la heròica ciutat de Balaguer, la comissió organitzadora de les festes que amb tal motiu està preparant, té'l propòsit de que durin dos dies, o sigui el 31 de d'octubre i primer de novembre, aprofitant la festivitat d'aquest últim per a celebrar diferents actes de propaganda nacionalista.

* * *

Entre'l jovent que amb tant d'entusiasme assisteix a les ballades de sardanes que's fan en el popular Casal Nacionalista Marínenc, hi ha nascut l'idea de formar un nou esbart dançaire, amb el fi de divulgar els ballets i dances típiques de la nostra terra.

* * *

Pensionats per l'Estat, dintre de pocs dies sortiran cap a l'extranger amb el propòsit d'ampliar els seus estudis, els joves que componen el popular quartet «Renaixement».

* * *

La Societat Catalana d'Edicions, està acabant els treballs de confecció d'una Antologia de poemes catalans moderns, que per la selecció de poesies que la formaran, constituirà indubtablement una joia literaria.

Inèdita encara, ha sigut demanada per notables escriptors, per a ésser traduïda a diferents idiomes estrangers.

* * *

Per a commemorar el 15 aniversari de la bella traducció de l'idioma alemany al català de la tragedia de Goethe «Ifigenia a Tàurida», el Teatre Íntim, el dia 10, col·locarà en els jardins del laberinte del marquès d'Alfarràs, una làpida que recordi el nom gloriós del poeta Maragall.

* * *

D'aquí dos anys se celebrarà el VI.ª aniversari de la mort del gran polígraf i eminent escriptor mig-erval, Ramón Llull.

Amb aquest fi l'Institut d'Estudis Catalans s'apressa actualment en l'exploració de les biblioteques estrangeres i de Catalunya per a reunir els textos i obres lulianes que sigui possible, de les quals se'n farà una edició, que permetrà conèixer la producció exacta del beat mallorquí.

CORRESPONDENCIA

REDACCIÓ:

V. i M.—Li cal practicar-se una mica per a arribar a dominar l'estil; vostè ho farà bé.

M. de la S.—Hem traslladat la seva lletra al company encarregat de la secció respectiva. Farà el favor de donar-nos la seva adreça, que s'ens ha extraviada?

D. M.—Hauria de dirigir-se a l'«Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana».

M. S. M.—Ho hem dit tantes vegades, ja!

C.—Queda en cartera.

P. A. i L.—I què?

M. E.—Anirà.

B. B.—Anirà; usant de la facultat de corregir-ho que'ns otorga.

O. P.—Escollí: aquesta lletra és la millor que té?

R. A. i M.—Es molt fluix i és molt llarg.

F. S.—Quan diem que van al cove volem dir que les llencem. No's retornen els originals.

C. R.—Ja farà el favor d'enviar-nos-en la solució. Això és un article o un trenca closques?

Concurs d'Historia de Catalunya

La «Associació Protectora de la Ensenyança Catalana», desitjosa de seguir treballant pel desvetllament de la nostra consciència nacional, convoca als nois i noies Catalans a un concurs d'Historia de Catalunya que's celebrarà el mes d'abril de 1914 en el dia i lloc que s'indicarà; essent el solemne repartiment de premis la diada de Sant Jordi, Patró de Catalunya, o'l diumenge abans o després. El concurs es registrarà per les següents bases:

1.ª Serà patrocinat per l'«Associació Protectora de la Ensenyança Catalana», «Unió Catalanista», «Lliga Regionalista», «Centre Nacionalista Republicà», «Ateneu Barcelonès», «Institut d'Estudis Catalans» i «Estudis Universitaris Catalans», les quals entitats nomenaran el tribunal d'examen.

2.ª Els exercicis seràn orals, públics i en llengua Catalana; hi podran pendre part nois de 10 a 17 anys i noies de 10 a 20 anys. Els premis oferts, podran concedir-se o no a judici del tribunal, les decisions del qual seràn inapel·lables.

3.ª Entre'ls inscrits s'establiran 6 seccions: tres per als nois i altres tres, similars, per a les noies; la primera de cada grupo la formaran respectivament els nois i les noies de 10 a 12 anys; les segones, de 12 a 15 anys, i les terceres, els nois de 15 a 17 anys i les noies de 15 a 20 anys.

4.ª Els inscrits en les dues primeres seccions hauràn de demostrar coneixements sintètics i conjunts de l'Historia de Catalunya i especialment de la successió cronològica de sos sobirans. Podran consultar els compendis de Mossèn Font i Sagué, Bori i Fontesta, Joan Oliva i Rafel Monjo. Els inscrits en les segones, deuràn donar detallades explicacions sobre els fets més remarcables de cada època i regnat; consultar la Historia de Catalunya de N'Antoni Aulesià i Pijoan (1). Els que figurin en les terceres seccions tractaràn dels fets, costums i civilització de la antiga Nacionalitat Catalana des de sa fundació fins a Ferràn II el Catòlic. Els inscrits en les terceres seccions,

que hagin tingut recompensa, abans de recullir-la hauràn de justificar llur edat.

5.ª Els premis en metàlic per als concursants de Barcelona, es donaràn en llibretes de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvi amb l'ingrés fet efectiu, i als de poblacions foranes, en diner.

6.ª Els que desitgin concorre an aquest Concurs deuràn avisar no més tard del 31 de desembre a l'«Associació Protectora de la Ensenyança Catalana», Comte de l'Assalt, 4, principal, a fi de saber amb temps el número de concurrents per a l'organització de lloc, etc.

Atenent al crescut nombre d'inscrits al primer Concurs i la seguretat que hi ha d'aumentar-se en el pròxim segón, l'«A. P. de l'E. C.» ha acordat doblar la quantitat de premis en efectiu, formant un total de 2,400 pessetes, distribuïdes entre les 6 seccions en 52 recompenses de 10 a 100 ptes.

Ademés es podrà concedir un premi d'Honor de 125 ptes. als joves i altre igual a les senyoretes qui en els exercicis d'aquest Concurs hagin demostrat notable superioritat de coneixements d'Historia de Catalunya, havent obtingut en ells els premis de llur secció; els afavorits amb els premis d'Honor tan sols cobraràn l'import del mateix (1).

Als examinats qui no obtinguin premis en metàlic i segons el judici del Tribunal sien mereixedors de recompensa, se'ls farà entrega de llibres i opuscles d'Historia de Catalunya, etc.

Serà concedit un premi en efectiu de 150 ptes. i diploma d'Honor, al professor que a judici del Tribunal, hagi respost amb més entusiasme i intel·ligència a la present crida, tenint-se en compte principalment les quantitats i qualitat dels premis obtinguts per sos deixebles. El professor que'l segueixi en mèrit, serà distingit amb diploma d'Honor.

Aquesta Associació té el propòsit de celebrar els vinents Concursos simultaniament a les capitalitats Catalanes, amb jurats de les mateixes poblacions per a major comoditat dels concursants.

Barcelona, Juny 1913

(1) L'Associació procurarà convocar pròximament un Concurs entre historiadors per a premiar els millors llibres graduats d'Historia de Catalunya destinats a Programa per a orientar als inscrits en els Concursos vinents.

(1) Els concursants qui hagin guanyat premi en concursos anteriors, no podran presentar-se novament, si no és en secció de grau superior a la que pertanyien quan obtingueren premi.